

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Avgust 2020. godine^(p)

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar-avgust 2020. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 1 614,7 miliona eura, što ukazuje na pad od 18,8% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 230,7 miliona eura, a **uvoz** 1 384,0 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 12,3%, a uvoz manji za 19,8%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 16,7% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 15,2%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Proizvodi svrstani po materijalu (sektor 6)**, u iznosu od 54,3 miliona eura (koji čine: Obojeni metali – 40,4 mil. eura, Gvožđe i čelik – 8,8 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 320,1 miliona eura (koji čine: Drumska vozila – 85,5 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 70,4 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (57,6 mil. eura), Slovenija (23,1 mil. eura) i Mađarska (17,7 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (268,2 mil. eura), Kina (140,4 mil. eura) i Njemačka (128,0 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

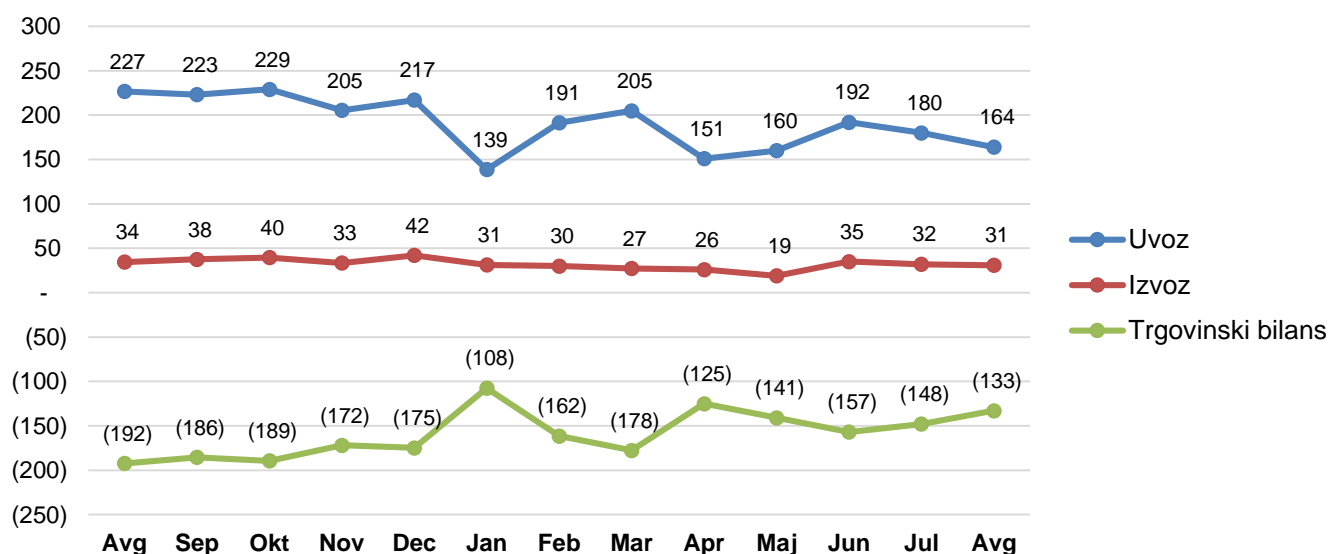

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2019				
Januar	128 806	28 236	157 042	-100 570
Februar	179 763	32 041	211 804	-147 722
Mart	215 266	33 408	248 674	-181 858
April	241 764	31 462	273 226	-210 301
Maj	239 217	30 098	269 315	-209 119
Jun	235 143	36 796	271 939	-198 347
Jul	259 711	36 499	296 210	-223 211
Avgust	226 740	34 436	261 176	-192 304
Septembar	223 038	37 501	260 539	-185 537
Oktobar	229 042	39 555	268 597	-189 487
Novembar	205 368	33 432	238 800	-171 936
Decembar	216 914	42 020	258 934	-174 894
2020				
Januar	138 804	31 233	170 037	-107 571
Februar	191 270	29 939	221 209	-161 331
Mart	205 143	27 419	232 562	-177 724
April	151 368	25 693	177 061	-125 675
Maj	160 494	18 792	179 287	-141 702
Jun	192 459	34 786	227 246	-157 673
Jul	180 437	32 113	212 549	-148 324
Avgust	164 040	30 702	194 742	-133 338

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Avg 2019		Jan-Avg 2020		Jan-Avg 2019		Jan-Avg 2020		Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S V I J E T	100,0	1 726 409	100,0	1 384 016	100,0	262 977	100,0	230 677	-1 463 432	-1 153 338
Evropa	84,4	1 456 406	82,3	1 139 698	95,8	251 934	90,0	207 614	-1 204 472	-932 083
EU	48,0	829 121	45,8	633 671	41,7	109 593	41,3	95 348	-719 528	-538 323
CEFTA²	28,9	498 234	28,6	396 304	42,7	112 402	40,9	94 371	-385 832	-301 933
Afrika	0,3	5 774	0,4	5 097	0,3	670	1,2	2 840	-5 103	-2 256
Azija	13,1	225 745	15,0	207 809	3,4	8 971	8,2	18 951	-216 774	-188 858
Amerika	2,1	36 860	2,2	30 874	0,5	1 299	0,5	1 251	-35 561	-29 623
Okeanija	0,1	1 625	0,0	538	0,0	103	0,0	20	-1 522	-518
SAD	1,0	17 445	1,0	13 820	0,4	1 159	0,5	1 139	-16 286	-12 681
Kina	8,5	145 930	10,1	140 379	2,8	7 360	7,3	16 923	-138 569	-123 456
Rusija	0,3	5 280	0,3	4 212	0,5	1 384	0,4	905	-3 896	-3 307
Švajcarska	1,6	28 403	1,8	24 436	2,2	5 718	2,0	4 635	-22 685	-19 801
Japan	0,9	15 490	0,9	11 864	0,1	186	0,1	261	-15 304	-11 603
Turska	4,9	85 402	5,4	75 261	4,4	11 567	4,6	10 576	-73 835	-64 684
Brazil	0,4	6 644	0,4	5 867	0,0	17	0,0	10	-6 627	-5 856

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020
SVIJET	1 726 409	1 384 016	262 977	230 677	-1 463 432	-1 153 338
EU	829 121	633 671	109 593	95 348	-719 528	-538 323
Austrija	30 019	30 797	1 706	9 569	-28 313	-21 228
Belgija	11 649	13 510	676	353	-10 972	-13 157
Bugarska	9 507	7 778	1 574	313	-7 933	-7 465
Češka	26 090	16 964	14 626	8 037	-11 463	-8 927
Danska	7 259	5 732	965	576	-6 294	-5 156
Estonija	695	258	2	13	-693	-245
Finska	3 234	2 223	293	6	-2 940	-2 216
Francuska	40 495	30 847	1 406	130	-39 089	-30 717
Grčka	103 416	63 225	1 200	2 419	-102 217	-60 807
Holandija	27 182	27 940	976	1 171	-26 206	-26 769
Irska	4 416	3 906	1	5	-4 415	-3 901
Italija	126 876	88 955	7 781	5 782	-119 095	-83 174
Kipar	426	173	202	31	-224	-142
Letonija	609	475	0	1	-609	-475
Litvanija	862	600	365	45	-497	-554
Luksemburg	548	353	35	119	-513	-234
Mađarska	15 436	14 966	31 558	17 755	16 123	2 790
Malta	24	4	290	558	266	554
Njemačka	157 416	128 011	11 122	10 660	-146 294	-117 351
Poljska	32 943	24 933	9 485	7 615	-23 459	-17 319
Portugalija	3 925	1 691	17	0	-3 908	-1 691
Hrvatska	99 764	75 223	1 825	1 746	-97 939	-73 477
Rumunija	24 142	13 398	448	1 035	-23 694	-12 363
Slovačka	5 205	4 336	46	157	-5 159	-4 179
Slovenija	36 398	27 864	15 544	23 139	-20 854	-4 726
Španija	31 118	29 232	830	369	-30 288	-28 864
Švedska	9 980	7 565	2 123	1 594	-7 857	-5 971
Ujedinjeno Kraljevstvo	19 487	12 711	4 496	2 151	-14 992	-10 560
CEFTA	498 234	396 304	112 402	94 371	-385 832	-301 933
Albanija	28 153	25 785	8 719	7 492	-19 434	-18 293
Bosna i Hercegovina	108 281	82 517	20 568	11 973	-87 713	-70 544
Moldavija	540	163	0	0	-540	-163
Sjeverna Makedonija	19 113	15 737	3 023	2 753	-16 090	-12 984
Srbija	338 560	268 241	62 927	57 589	-275 633	-210 652
Kosovo	3 588	3 861	17 166	14 564	13 577	10 704
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA-e)	399 054	354 040	40 982	40 958	-358 073	-313 082

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020	Jan-Avg 2020 Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020	Jan-Avg 2020 Jan-Avg 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	1 726 409	1 384 016	80,2	262 977	230 677	87,7
0 Hrana i žive životinje	316 143	259 485	82,1	14 653	16 725	114,1
00 Žive životinje	18 176	16 526	90,9	55	52	94,1
01 Meso i prerada mesa	71 096	59 341	83,5	7 572	9 243	122,1
02 Mliječni proizvodi i jaja	40 522	29 141	71,9	69	80	116,4
03 Ribe i prerađevine od ribe	15 335	7 364	48,0	46	42	91,9
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	43 631	39 027	89,4	347	320	92,3
05 Povrće i voće	51 894	42 778	82,4	3 897	4 381	112,4
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	6 491	6 035	93,0	52	49	94,9
07 Kafa, čaj, kakao i začini	24 262	18 073	74,5	1 113	1 306	117,4
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	13 098	13 973	106,7	1 229	989	80,5
09 Razni proizvodi za ishranu	31 637	27 228	86,1	273	262	96,0
1 Piće i duvan	59 372	39 971	67,3	10 321	8 803	85,3
11 Pića	49 684	32 456	65,3	8 788	6 833	77,7
12 Duvan i proizvodi od duvana	9 688	7 515	77,6	1 533	1 970	128,5
2 Sirove materije, sem goriva	36 296	27 909	76,9	55 096	52 780	95,8
21 Kože sirove i krzna nečinjena	1	0	0,0	1 574	810	51,5
22 Uljano sjeme i plodovi	1 005	1 247	124,0	23	5	20,2
23 Sirovi kaučuk	92	96	104,3	5	0	8,2
24 Pluta i drvo	6 504	4 007	61,6	19 016	17 856	93,9
25 Celuloza i otpaci od hartije	20	26	130,9	808	484	59,9
26 Tekstilana vlakna i otpaci	440	333	75,7	14	25	171,5
27 Sirova đubriva i minerali	2 413	2 295	95,1	1 674	942	56,3
28 Mineralne rude i otpaci metala	19 147	13 935	72,8	31 595	32 072	101,5
29 Životinjske i biljne sirove materije	6 674	5 969	89,4	386	586	151,8
3 Mineralna goriva i maziva	190 768	108 834	57,1	60 022	34 806	58,0
32 Kameni ugalj, koks i briketi	584	698	119,5	2 227	1 945	87,4
33 Nafta i naftni derivati	140 066	74 036	52,9	15 626	3 890	24,9
34 Gas, prirodni i industrijski	6 791	4 603	67,8	0	1	300 ¹
35 Električna enegrija	43 328	29 497	68,1	42 169	28 969	68,7
4 Životinjska i biljna ulja i masti	7 130	8 317	116,7	427	295	69,3
41 Životinjska ulja i masti	534	371	69,5	220	188	85,3
42 Čvrste biljne masti i ulja	6 526	7 897	121,0	162	84	51,7
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	70	49	70,8	45	24	54,1
5 Hemijski proizvodi	180 587	179 204	99,2	18 416	19 100	103,7
51 Organski hemijski proizvodi	1 699	1 647	96,9	58	43	73,9
52 Neorganski hemijski proizvodi	2 883	3 272	113,5	795	562	70,7
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	19 529	18 502	94,7	57	89	156,5
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	69 082	77 921	112,8	13 989	14 932	106,7
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	37 452	31 568	84,3	1 327	1 603	120,8
56 Đubriva (osim sirovih)	2 039	2 193	107,6	0	3	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	2 292	2 619	114,2	87	52	59,4
58 Plastične mase u ostalim oblicima	24 517	20 959	85,5	493	963	195,4
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	21 093	20 522	97,3	1 611	855	53,1

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020	<u>Jan-Avg 2020</u> <u>Jan-Avg 2019</u>	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020	<u>Jan-Avg 2020</u> <u>Jan-Avg 2019</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	307 626	246 659	80,2	66 312	54 336	81,9
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	175	145	82,8	34	0	0,0
62 Proizvodi od kaučuka	12 896	11 532	89,4	45	23	50,3
63 Proizvodi od plute i drveta	19 934	17 625	88,4	1 417	1 028	72,5
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	25 616	20 971	81,9	283	309	108,9
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	15 404	15 088	98,0	167	395	236,2
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	87 006	67 118	77,1	2 378	1 330	55,9
67 Gvožđe i čelik	56 046	37 618	67,1	13 749	8 817	64,1
68 Obojeni metali	14 220	11 415	80,3	42 746	40 370	94,4
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	76 330	65 147	85,3	5 494	2 066	37,6
7 Mašine i transportni uređaji	382 890	320 102	83,6	24 182	21 156	87,5
71 Pogonske mašine i uređaji	10 336	6 324	61,2	274	437	159,5
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	39 894	31 856	79,9	3 012	2 018	67,0
73 Mašine za obradu metala	2 438	3 039	124,6	329	108	33,0
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	68 557	59 451	86,7	7 625	6 419	84,2
75 Kancelarijske mašine i za AOP	15 346	15 693	102,3	222	243	109,1
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	48 158	43 655	90,6	1 781	2 035	114,3
77 Električne mašine, aparati i uređaji	68 674	70 442	102,6	2 816	1 772	62,9
78 Drumska vozila	122 629	85 542	69,8	6 365	7 423	116,6
79 Ostala transportna sredstva i opreme	6 857	4 099	59,8	1 758	701	39,8
8 Razni gotovi proizvodi	245 589	189 611	77,2	13 547	14 675	108,3
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	16 128	16 294	101,0	199	276	138,3
82 Namještaj i djelovi	53 761	34 012	63,3	512	954	186,5
83 Predmeti za putovanja	6 830	4 113	60,2	67	64	95,9
84 Odjeća	52 854	40 253	76,2	1 004	1 102	109,8
85 Obuća	26 265	20 787	79,1	260	309	119,1
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	16 262	17 375	106,8	728	1 239	170,2
88 Fotoaparati, časovnici	8 551	4 896	57,3	125	140	111,6
89 Razni gotovi proizvodi	64 937	51 882	79,9	10 653	10 592	99,4
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	8	3 925	300¹	0	8 000	0

¹ Obračunati indeks veći je od 300

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020	Jan-Avg 2020 Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2019	Jan-Avg 2020	Jan-Avg 2020 Jan-Avg 2019
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	1 726 409	1 384 016	80,2	262 977	230 677	87,7
I Žive životinje i životinjski proizvodi	118 886	92 413	77,7	5 427	5 803	106,9
II Povrće	72 408	64 051	88,5	4 289	5 156	120,2
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	8 033	9 250	115,1	245	108	44,0
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	191 105	149 762	78,4	15 849	15 348	96,8
V Mineralni proizvodi	220 246	134 306	61,0	79 604	59 697	75,0
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	174 882	170 860	97,7	17 862	18 106	101,4
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	66 620	58 239	87,4	2 240	2 031	90,7
VIII Sirove kože, koža i krzno	8 845	5 331	60,3	1 711	920	53,8
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	26 592	21 758	81,8	20 434	18 884	92,4
X Materijali i proizvodi papirne industrije	28 804	22 407	77,8	3 195	2 375	74,3
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	64 415	51 478	79,9	1 144	1 460	127,6
XII Obuća, kape i modni dodaci	29 014	22 761	78,4	317	332	104,7
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	62 172	45 531	73,2	2 393	1 345	56,2
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	4 827	6 243	129,4	4 243	13 774	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	147 457	114 846	77,9	75 659	59 369	78,5
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	252 219	228 590	90,6	16 080	13 229	82,3
XVII Vozila i prateća transportna oprema	132 225	91 666	69,3	8 141	8 221	101,0
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	26 598	25 585	96,2	900	1 469	163,2
XIX Oružje i municija	861	1 988	230,9	1 761	1 330	75,5
XX Razni proizvodi	88 636	66 883	75,5	979	1 707	174,4
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	1 566	70	4,4	504	14	2,8

¹ Obračunati indeks veći je od 300

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istrživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre– grupu, četiri cifre– podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
